

EINHVERFA OG ENSKAN

María rós Arngrímsdóttir

EINHVERFA

Einhverfa er taugaproskaröskun

Talið er að af þeim einstaklingum sem greindir eru einhverfir eru þrefalt til fjórfalt fleiri drengir en stúlkur (Evald Sæmundsen, 2008).

Mat á málproska þeirra er mjög mikilvægur þáttur í ferlinu.

Vaxandi orðrómur um að íslenskir einstaklingar með einhverfurófsröskun tali frekar ensku en íslensku (Karen Ralston, 2016).

ÁHRIF ENSKU Á ÍSLENSKU

Börn í nútíma samfélögum fá í auknum mæli ílag frá stafrænum miðlum (Sigríður Sigurjónsdóttir og Eiríkur Rögnvaldsson, 2018).

Börn sem eru greind með einhverfu eru engin undantekning á þessu.

Þrátt fyrir að enskan hafi í raun ekki formlega stöðu í íslensku samfélagi hefur hún áhrif á samfélagið (Birna Arngbjörnsdóttir, 2011)

Á Norðurlöndum sem og á Íslandi verður enskan sífelld meira áberandi (Aijmer og Melchers, 2004).

FRÆÐILEGUR BAKGRUNNUR

Enskunotkun fullorðinna hefur verið rannsökuð á Íslandi

Kalla málfraeðingar óvirka (e. receptive) notkun (Edwards, 2013)

The Icelandic language in the digital age

- Íslenska var borin saman við önnur evrópsk tungumál

Íslenska var tungumálið sem notað er næst minnst í stafrænni tækni (Eiríkur Rögnvaldsson, o.fl., 2012)

MARKMIÐ

Markmið þessarar rannsóknar var að skoða málfærni barna sem greind eru með einhverfu og hafa íslensku sem móðurmál.

Skoða nánar málfærni barnanna í íslensku og ensku

Athuga hvort kunnátta þeirra á tungumálunum sé jöfn.

Reyna að varpa ljósi á áhrif enskunnar og hins stafræna heims á málþroska þessara barna.

RANNSÓKNARSPURNINGAR

Tvær rannsóknarspurningar voru settar fram:

1. Er fylgni á milli málfærni (orðaforði, skilningur á setningum) barna sem greind eru með einhverfu á íslensku og ensku?
2. Er marktækur munur á málfærni (orðaforði, skilningur á setningum) barna sem greind eru með einhverfu á íslensku og ensku?

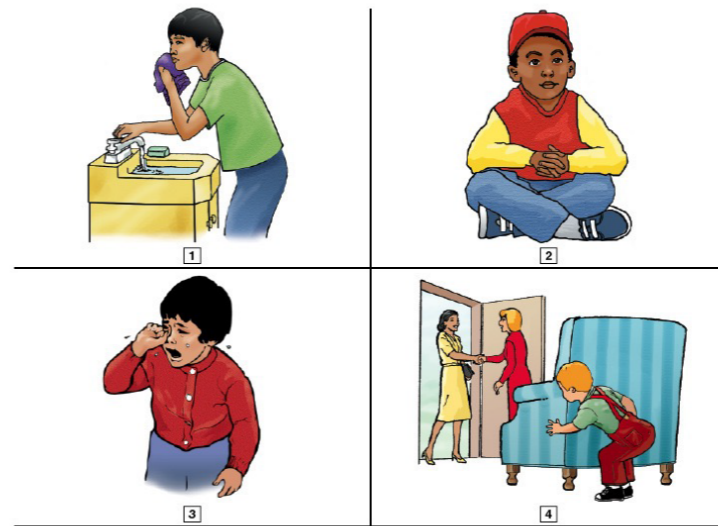
ÞÁTTTAKENDUR

10 þátttakandi á aldrinum 8-13 ára

- 8 strákar og 2 stelpur
- Aðgangur að þátttakendum var fenginn með aðstoð tveggja grunnskóla í Reykjavík
 - Í öðrum skólanum var sérrúrræði fyrir börn með einhverfu
 - Í hinum skólanum voru börnin með jafnöldrum sínum í bekk
- Skilyrði fyrir þátttöku
 - börnin þurftu að vera á aldrinum 8-13 ára
 - með greiningu um röskun á einhverfurófi
 - með ágætan málproska
 - með íslensku sem móðurmál

MÆLITÆKI

Orðaforðaprófið (PPVT-4) (Dunn og Dunn, 2007)

MÆLITÆKI

Stytt útgáfa af TOLD-2P

(Hammill og Newcomer, 1982,1988).

(Ingibjörg Símonardóttir o.fl., 1995).

Prófið inniheldur sjö undirpróf.

Einungis voru lögð fyrir börnin undirprófin:

setningar.

endurtaka upplesnar setningar.

(3) Túlkun setninga: Metur getu til þess að skilja merkingu

(4) Endurtekning setninga: Metur færni til þess að

MÆLITÆKI

Frásagnarmálsýni með froskasögu.

Notast við froskasögu „Frog, Where are You?“ (Mercer Mayer, 1969).

Málsýni voru fengin á bæði íslensku og ensku.

Stuðst var við leiðbeiningar úr Handbók um Málsýni (Jóhanna T. Einarsdóttir og Þórunn Sæunn Úlfarsdóttir, 2016).

ÚRVINNSLA GAGNA

Notast var við forritið Microsoft Excel

Lýsandi tölfræði

Fylgni útreikningar (e. bivariate Pearson's correlation)

Parað t-próf (paired samples test)

NIÐURSTÖÐUR

STAÐLAÐRA PRÓFA

Þátttakandi	Túlkun setninga (íslenska)	Túlkun setninga (enska)	Endurtekning setninga (íslenska)	Endurtekni ng setninga (enska)	PPVT-4 orðskilningur (íslenska)	PPVT-4 orðskilningur (enska)
1	19	21	26	0	142	113
2	19	24	20	10	121	117
3	24	24	24	18	157	109
4	24	23	22	25	150	161
5	22	23	5	14	120	158
6	12	9	1	0	62	58
7	9	14	0	0	93	68
8	19	14	0	1	43	44
9	19	18	3	1	139	136
10	22	24	16	0	131	107

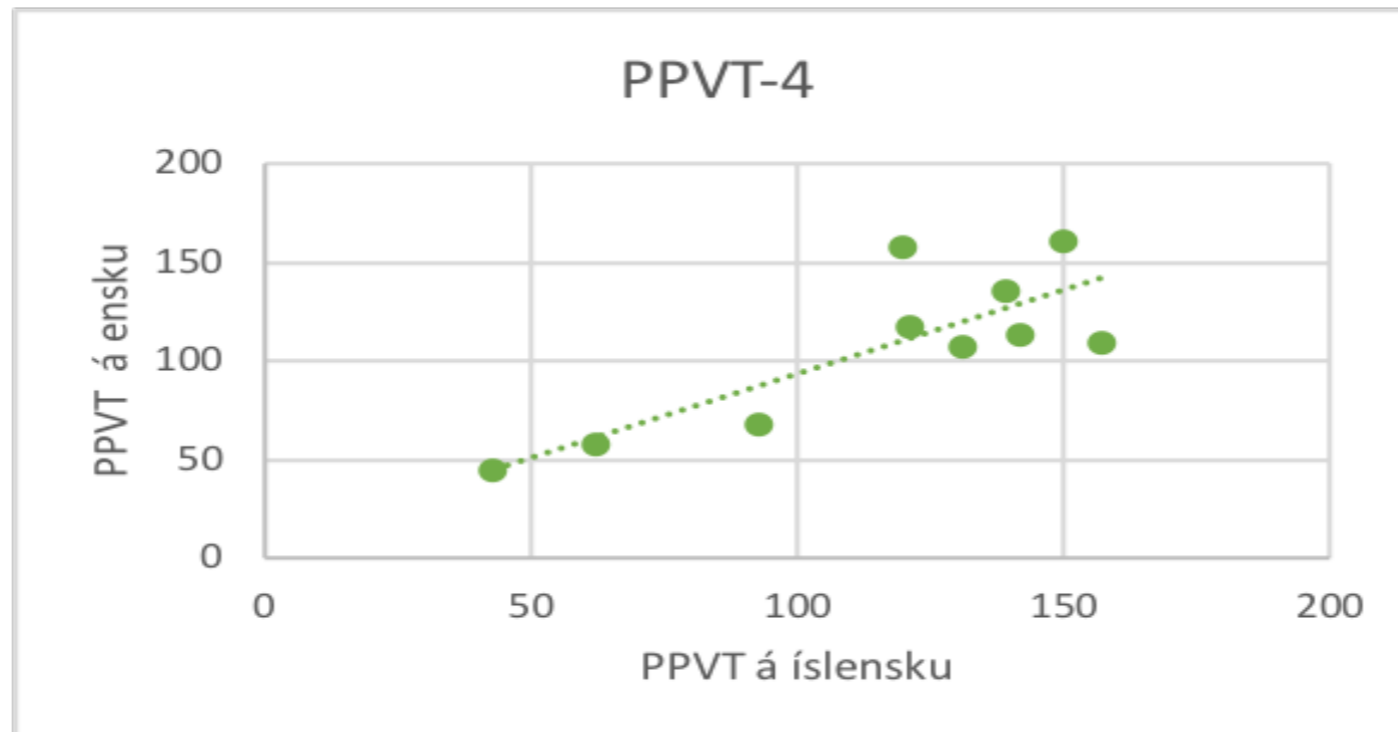
NIÐURSTÖÐUR

LÝSANDI TÖLFRÆÐI

	Meðaltal	Staðalfrávik	Lægsta gildi	Hæsta gildi
Túlkun setninga – Íslenska	18,9	4,9	9	24
Túlkun setninga – Enska	19,4	5,4	9	24
Endurtekning setninga – Íslenska	11,7	10,8	0	26
Endurtekning setninga – Enska	6,9	9,3	0	25
PPVT-4 – Íslenska	115,8	38,1	43	157
PPVT-4 – Enska	107,1	40,0	44	161

NIÐURSTÖÐUR

STAÐLAÐRA PRÓFA

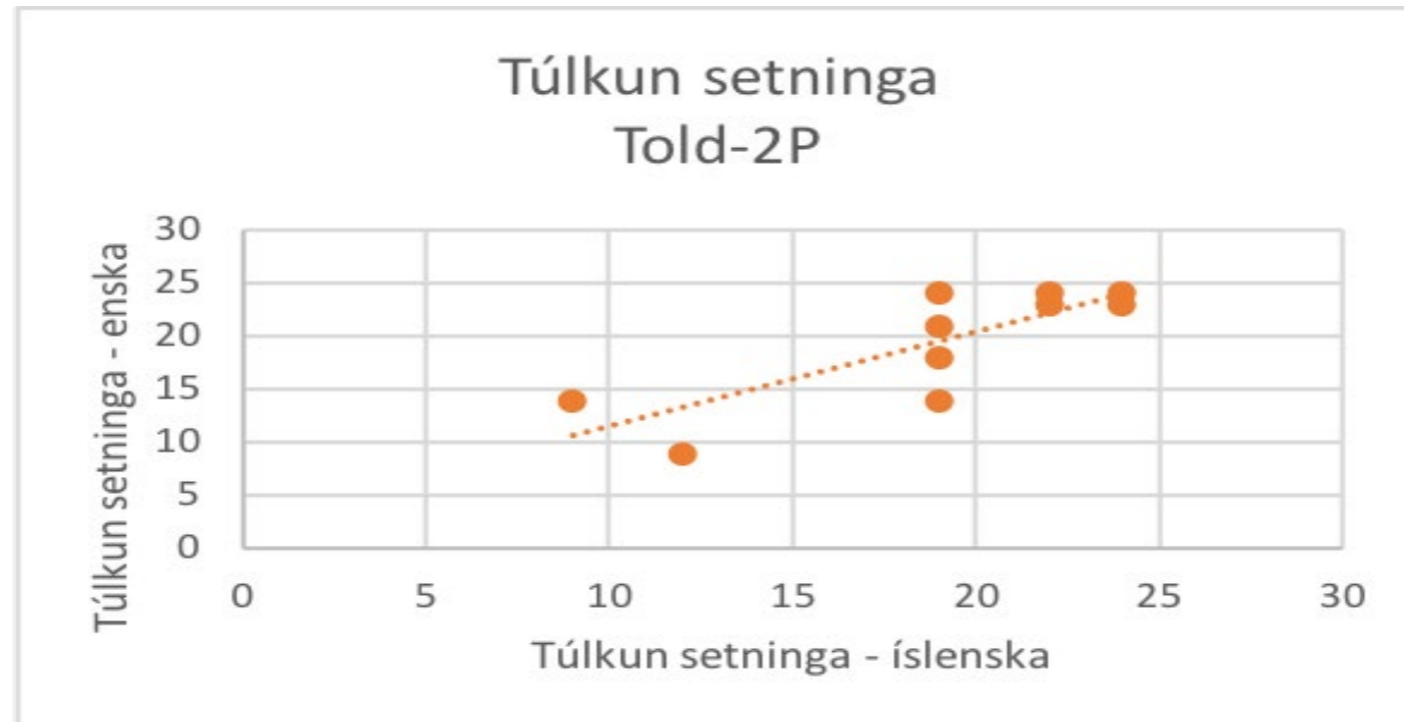
Parað T-próf var notað og marktekt miðuð við $p < 0,05$.

Niðurstaða =
 $p = 0,28 > 0,05$.

Fylgni milli **PPVT-4** á íslensku og ensku var
 $r(8) = .80$, $p < 0,28$

NIÐURSTÖÐUR

STAÐLAÐRA PRÓFA

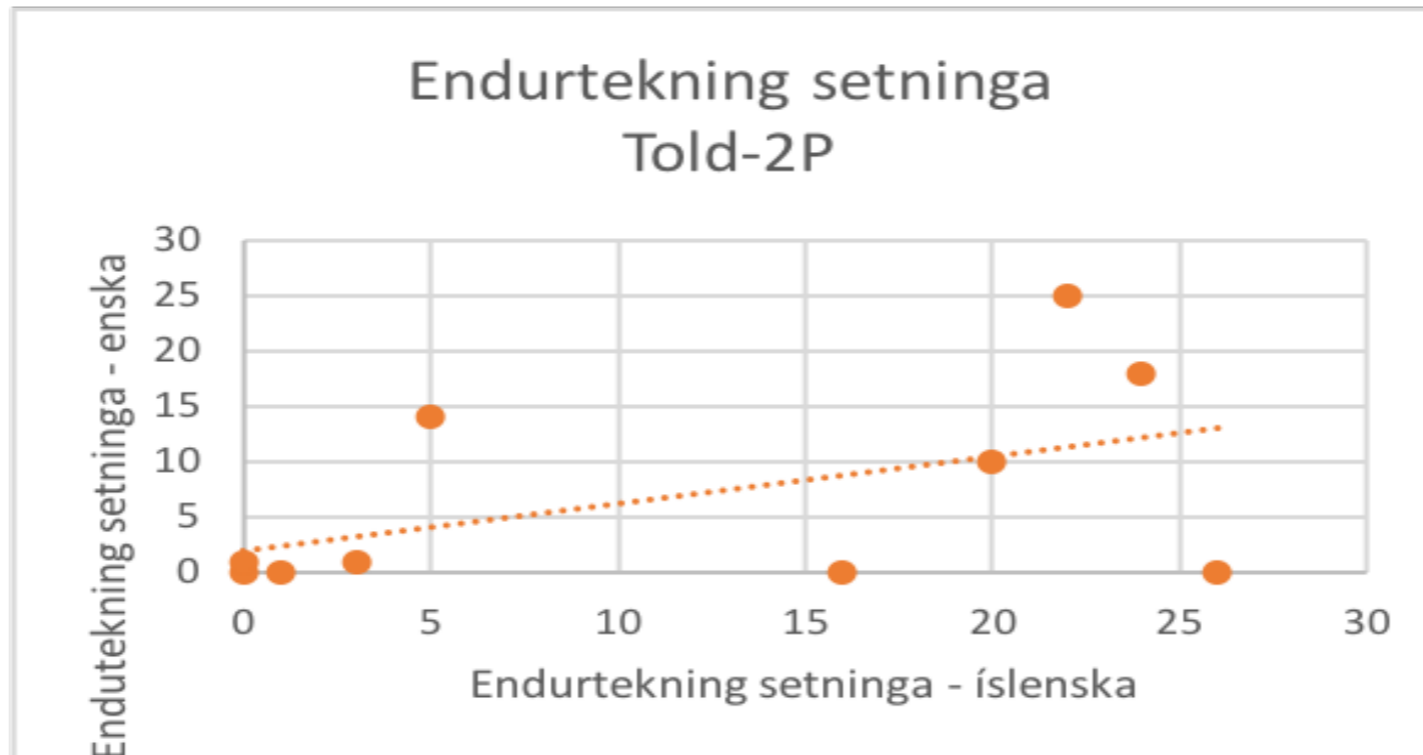
Parað T-próf var notað og marktækt miðuð við $p < 0,05$.

Niðurstaða =
 $p = 0,17 > 0,05$.

Fylgni fyrir **Túlkun setninga** á TOLD-2P undirpófinu var
 $r(8) = .80, p < 0,17$

NIÐURSTÖÐUR

STAÐLAÐRA PRÓFA

Parað T-próf var notað og marktækt miðuð við $p < 0,05$.

Niðurstaða =
 $p = 0,63 > 0,05$.

Fylgni fyrir **Endurtekning setninga á**
TOLD-2P undirpófinu var
 $r(8) = .49, p < 0,63$

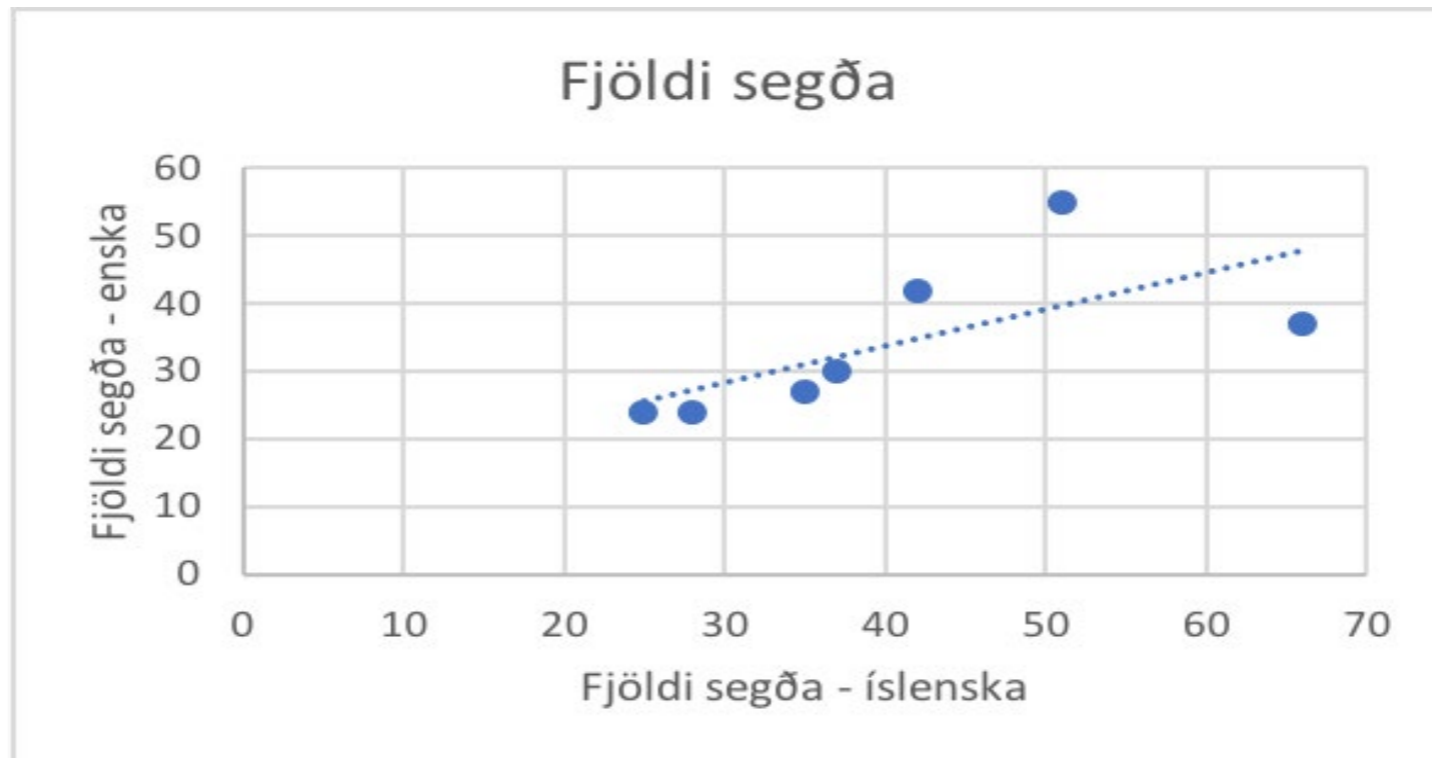
NIÐURSTÖÐUR

MÁLSÝNA

Þátttakandi	MLS (ísl)	MLS (enska)	HFO (ísl)	HFO (enska)	FMO (ísl)	FMO (enska)	Villur íslenska	Villur enska
1	6,60	6,88	165	165	96	61	1,21%	1,21%
2	5,29	7,17	148	172	105	85	4,05%	2,91%
3	6,92	7,84	457	290	198	102	0,88%	2,75%
4	7,94	7,96	278	215	128	93	2,52%	0,93%
5	6,33	7,40	266	311	142	110	13,91%	2,89%
6	5,16	-	160	-	92	-	12,50%	-
7	4,24	6,27	157	188	87	77	17,20%	8,51%
8	-	5,79	-	324	-	107	-	0,62%
9	7,88	5,95	402	327	141	110	8,46%	3,36%
10	5,29	-	148	-	86	-	2,04%	-

NIÐURSTÖÐUR

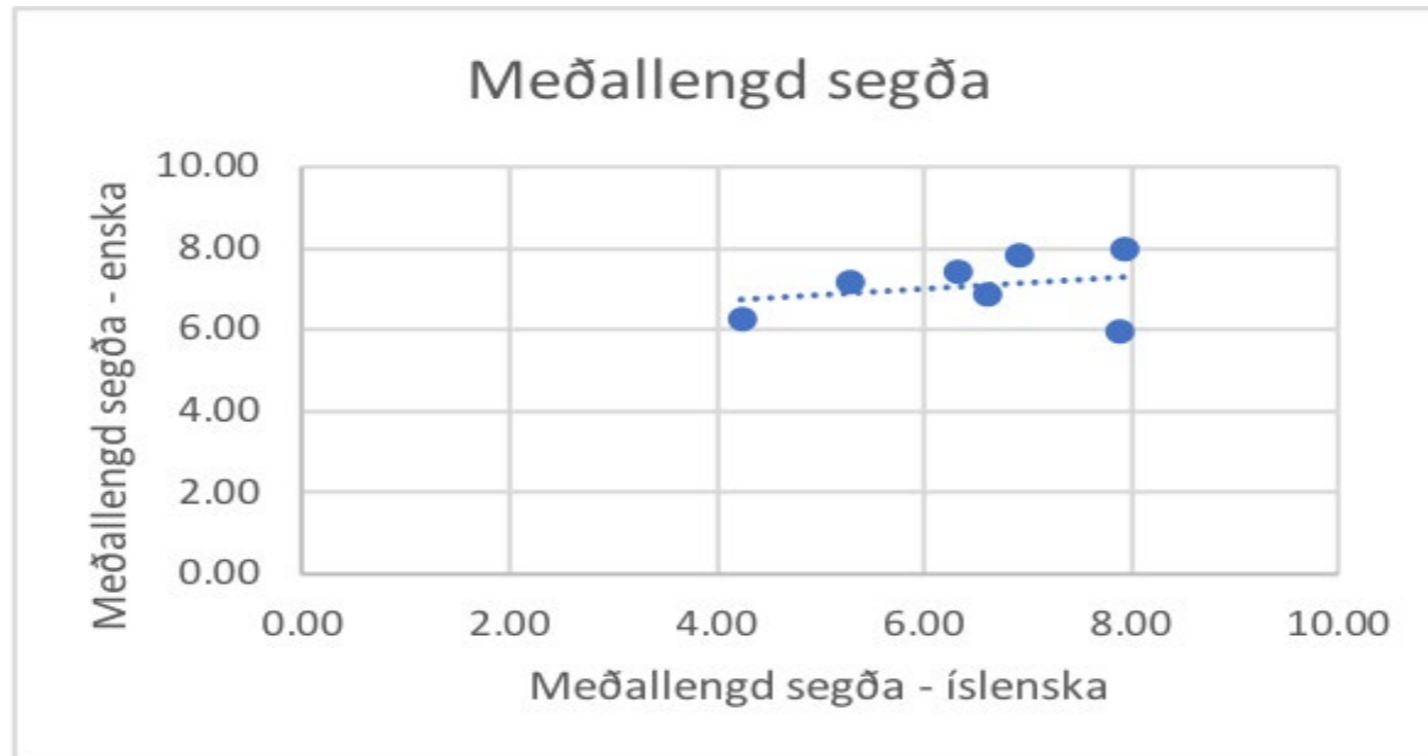
MÁLSÝNA 1

$$r = .60$$

NIÐURSTÖÐUR

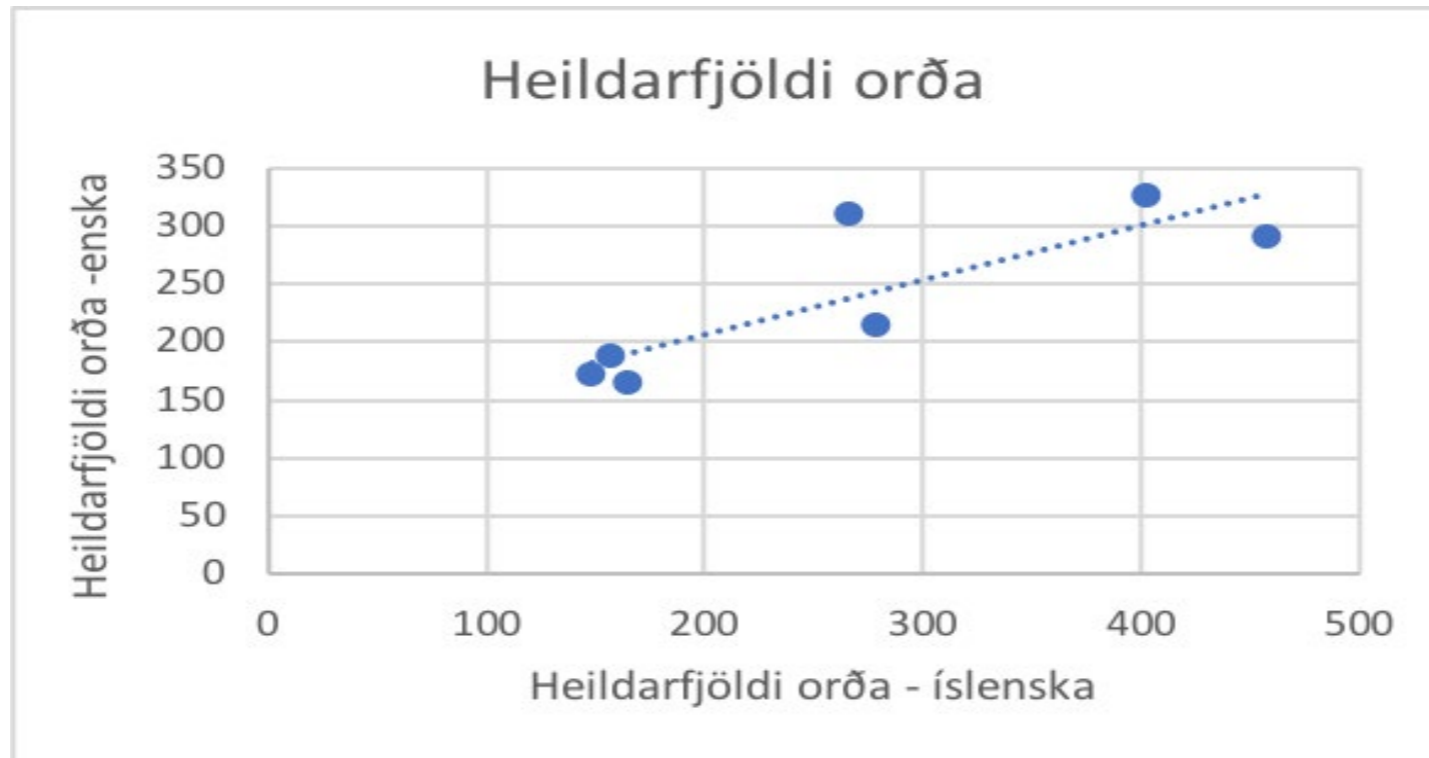
MÁLSÝNA 2

$$r = .27$$

NIÐURSTÖÐUR

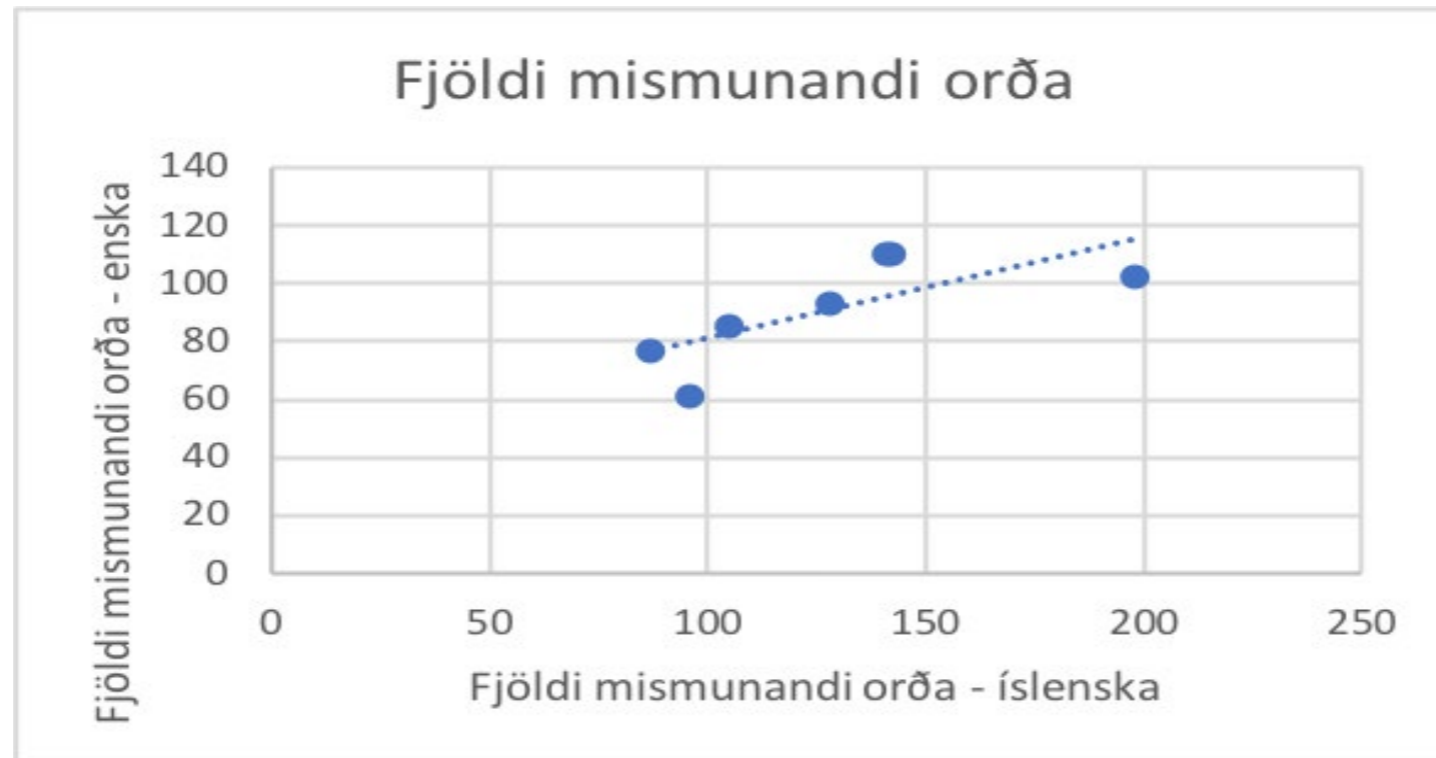
MÁLSÝNA 3

$r=.80$

NIÐURSTÖÐUR

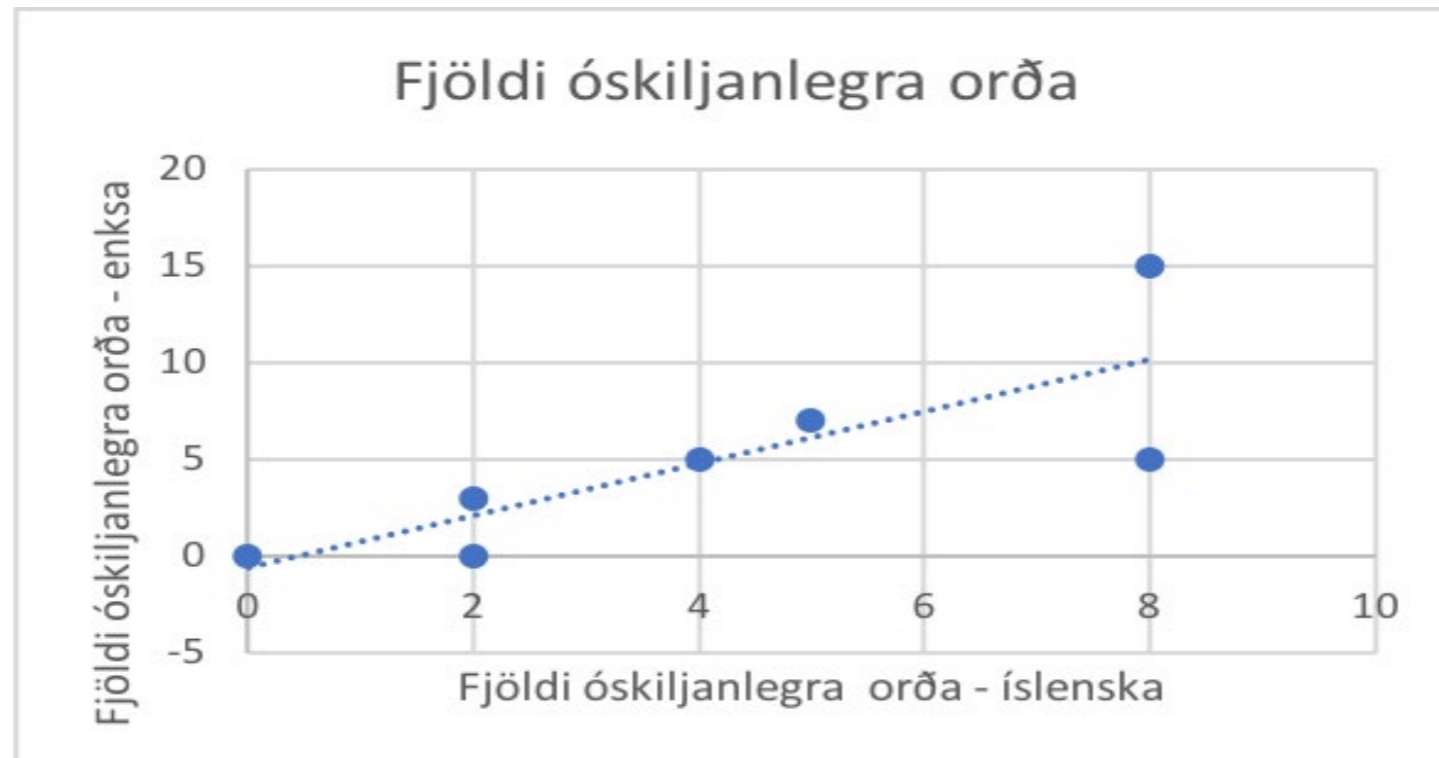
MÁLSÝNA 4

$$r = .70$$

NIÐURSTÖÐUR

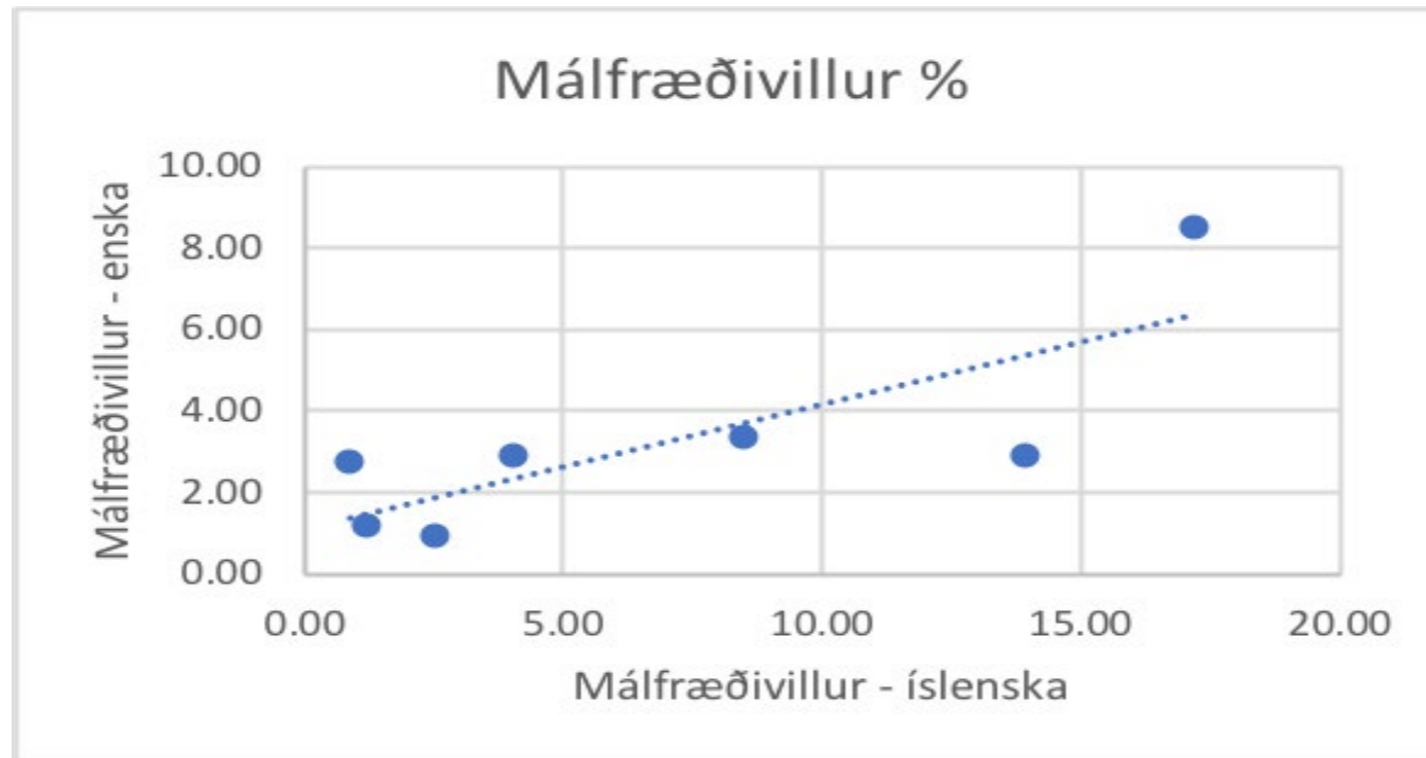
MÁLSÝNA 5

$$r = .80$$

NIÐURSTÖÐUR

MÁLSÝNA 6

$$r = .70$$

UMRÆÐA

Bendir til að jákvæð fylgni sé á milli enskukunnáttu og íslenskukunnáttu barnanna

Átti við um alla þætti sem voru athugaðir og var sterk fylgni milli þáttanna

- Meðalsterk fyrir meðallengd segða
- Meðalsterk milli íslenska og enska undirprófsins Endurtekning setninga

Börnin fengu hærra hlutfall málfræðivillna á íslenska málsýninu

UMRÆÐA

RANNSÓKARSPURNINGAR

Ekki verið gerður
samanburður áður á
íslensku- og
enskukunnáttu

Tvær
rannsóknarspurningar voru
settar fram:

1. Er fylgni á milli málfærni barna sem greind eru með einhverfu á íslensku og ensku?
2. Er marktækur munur á málfærni barna sem greind eru með einhverfu á íslensku og ensku?

Mikið misræmi í málfærni
þátttakenda, sumir skoruðu hátt
en aðrir mun lægra

Niðurstöður rannsóknarinnar
gefa til kynna :

1. Að sterk fylgni sé á milli málfærni barna sem greind eru með einhverfu á íslensku og ensku.
2. Er því hægt að álykta út frá þessum niðurstöðum að ekki sé marktækur munur á málfærni einhverfra barna á íslensku og ensku.

UMRÆÐA

TAKMARKANIR

Þessi hópur barna oft krefjandi í greiningu

- Stöðluð próf henta illa

Skólarnir tveir frekar ólíkir

- Málfærni þeirra var það slök að erfitt var að fá svör

Fáir þátttakendur

Gefur ákveðna mynd

ÁLYKTANIR

Umræðan um enskuna og þennan hóp barna

Áhyggjur meðal foreldra og sérfræðinga um stöðu íslenskunnar

Ættu niðurstöður að sefa einhverjar áhyggjur um stöðu íslenskunnar

Mikilvægt að efla almenna málfærni þessara einstaklinga jafnt á íslensku sem og ensku.

HEIMILDIR

Aijmer, K. og Melchers, G. (2004). The influence of English on the languages in the Nordic countries. *Nordic Journal of English Studies*, 3 (2), 1-4.

Birna Arnbjörnsdóttir (2011). Exposure to English in Iceland: A quantitative and qualitative study. *Ráðstefnurit Netlu – Menntakvika 2011*. Menntavísindasvið Háskóla Íslands. Sótt af <http://netla.hi.is/menntakvika2011/004.pdf>

Edwards, J. (2013). Bilingualism and multilingualism: Some central concepts. Í Bhatia, T.K. og Ritchie, W.C. (ritstjórar). *The handbook of bilingualism and multilingualism*, (bls. 5-25). Blackwell Publishing, Ltd. doi:10.1002/9781118332382

Eiríkur Rögnvaldsson, Kristín M. Jóhannsdóttir, Sigrún Helgadóttir og Steinþór Steingrímsson, S. (2012). The Icelandic language in the digital age. *White Paper Series. META-NET*.

Jóhanna Thelma Einarsdóttir og Þóra Sæunn Úlfadóttir. (2018). Handbók: Gagnabanki Jóhönnu T. Einarsdóttur um Málsýni (GJEUM).

Sigríður Sigurjónsdóttir og Eiríkur Rögnvaldsson (2018). Stafrænt sambylí íslensku og ensku. *Ráðstefnurit Netlu – Menntakvika 2018*. Menntavísindasvið Háskóla Íslands.

Ralston, K. K. (2016). *Autism and English in Iceland: Are young Icelanders with autism spectrum disorders using English differently than their peers?* Hugvísindasvið: Háskóli Íslands. Sótt af <http://hdl.handle.net/1946/25931>

TAKK FYRIR.